

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om en kornordning for høståret 1959-60.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2905, fremsættelsen i tidenden sp. 4600).

Lovforslaget sattes forhandling.

Carl Petersen: Der er ingen grund til ved denne første behandling at komme nærmere ind på principielle betragtninger om, hvorvidt en kornlov er berettiget eller ikke berettiget, da de forhold, der nødvendiggjorde kornloven i fjor, også er til stede i år. Derimod vil det efter min mening være rigtigt at gøre nogle bemærkninger om den virkning, loven har haft i indeværende høstår.

Jeg tror, alle må være enige om, at den del af loven, som angår brødkornet, har virket godt, i hvert fald virket efter sin hensigt. Dette, at landmanden har kunnet sælge, aflevere sit avlede brødkorn straks efter høsten til de i loven fastsatte priser, har været en stor hjælp for de landmænd, der havde likviditetsvanskeligheder. Alle, som kender forholdene, ved, hvor trist det er for de landmænd, der er nødsaget til straks efter høsten at afhænde så og så meget korn til latterligt lave priser, fordi de skal skaffe penge; her er der altid tale om de økonomisk dårligst stillede, og det vil mange gange sige de unge landmænd, der har etableret sig i de seneste år. Det er derfor ikke mærkeligt, at disse landmænd bliver bitre, for de ved, at de priser, de tvinges til at sælge til, ikke er varens virkelige værdi, og de har en fornemmelse af at blive udbyttet, fordi de befinder sig i en tvangssituation. De har også en fornemmelse af, at der er andre, der på en for let måde indkasserer værdien af det, der er deres arbejde. Brødkornordningen har derfor været en værdifuld hjælp til disse landmænd; det er utvivlsomt.

Jeg har i referater fra husmandsmøder set, at der har optrådt vrede mænd på disse møder, og at de har skældt ud over den kornordning, vi havde, og ment, at det var dem — altså husmændene — der måtte betale gildet, som det blev udtrykt. En sådan påstand kan ikke være rigtig. Der er nemlig også mange husmænd, der

er i den situation at skulle skaffe penge efter høst og ikke har andre muligheder for at skaffe disse penge end at sælge kornet. Når det virkelige forhold nu er sådan, så har det været en gevinst, at de kunne aflevere kornet til de i kornloven fastsatte priser, og når man så tager i betragtning, at forholdet har været det, at hver gang de har afleveret 5 tdr. hvede til den pris, der er fastsat, kunne de købe 6 tdr. foderkorn, kan der vist ikke være tale om, at der er nogle, der betaler et vist gilde. Selv om de nu, hvad de jo har ret i, som forbrugere har måttet betale mere for brødet, er det rigtigt, at de gennem kornordningen har fået mere end kompensation for disse merudgifter.

Det er den virkning, loven har haft for landmændene, men for at billedet nu kan blive tegnet helt færdigt, må jeg også gøre nogle bemærkninger om, hvordan den del af loven, der angår brødkornet, har virket til den anden side, d. v. s. over for forbrugerne og over for skatteyderne. Det har jo nemlig ikke i dette tilfælde været muligt at skaffe en del af de danske borgere, i dette tilfælde landmændene, økonomiske fordele, uden at der har været andre, der har måttet betale for dette gode.

Den første virkning af loven var en stigning i brødpriserne som en nødvendig følge af, at møllerne skulle anvende en bestemt procent af det danske brødkorn til mel; da dette brødkorn ifølge loven blev dyrere end det udenlandske, kom fordyrelsen. Forbrugerne modtog dette, synes jeg, med beundringsværdig forståelse af, at det var nødvendiggjort gennem de problemer, som var opstået for landmændene, og som de altså gennem forhøjelsen af brødpriserne kunne være med til at afhjælpe. Det gik ret stille af, og jeg synes, der er grund til ved denne lejlighed, når vi skal tale om den fremtidige lovgivning, netop at fremhæve dette.

Der har derimod været et andet problem i denne forbindelse, som forbrugerne har reageret over for på en lidt stærkere måde, og det er vel ikke mærkeligt. Det er den kvalitetsforringelse af rugbrødet, som det ikke kan nægtes der har været, ikke mindst i de senere måneder. Grunden til denne forringelse har vel ikke så meget været selve loven som det, at vejrliget under bjærg-